

2009 – ett år med klimatupprop, vindkraft, biogas, en pingvin i frysen och mycket annat

Verksamhetsrapport 2009
Energikontoret Regionförbundet Örebro

Höjdpunkter under året

En av höjdpunkterna under 2009 var när vi under våren på uppdrag av Regionstyrelsen var med och skapade och grundade Örebroregionens klimatuspprop. Uppropet innebär en unik och långtgående samverkan mellan näringsliv och offentliga verksamheter för att nå målen i den regionala energi- och klimatstrategin. Det var en stor dag när de 20 grundarna undertecknade uppropet under konferensen Energi- och klimatforum, som Energikontoret arrangerade i maj.

En av de två dagarna under Energi- och klimatforum handlade om transporter. Ett allt viktigare område för oss att arbeta inom. Genom vårt EU-projekt Fleat som handlar om hur man kan få fordonsflottor energieffektiva och miljöanpassade har vi under året upptäckt ett stort intresse för de nätverksträffar med aktörer som arbetar inom området. Vi har också tillsammans med Sveriges andra regionala energikontor gett ut en tidningsbilaga i Dagens Samhälle som handlade om klimat och transporter.

Bland andra seminarier som vi arrangerat kan nämnas Mellansvensk vindkraftssamling i februari med 100 deltagare.

Samarbetet med teater Martin Mutter och klimatföreställningen ”En pingvin i frysen” inom vårt KLIMP-program har också känts som en viktig satsning under året. Pjäsen har spelats för så gott som samtliga femteklaser i länet.

Under 2009 har gemensamma aktiviteter genomförts med energi- och klimatrådgivarna i kommunerna inom flera olika projekt. Några av dessa projekt är rådgivning och bidrag till förbättring av äldre vedpannor, företagsrådgivning, information och energirådgivning på olika mässor, projekt kring bostadsrättsföreningar samt samarbetet på Energicentrum.

Året avslutades med att Energicentrum flyttade till nya bättre och bättre belägna lokaler vid Mariebergs köpcentrum. I samband med flytten förnyades energiutställningen med delvis nya utställare, den grafiska profilen och logotypen fräschades upp och webbsidan fick en totalrenovering. En nystart som lovar gott inför 2010.

Sammanfattningsvis upplever vi att årets verksamhet varit omfattande och utvecklande och bidragit till att driva energi- och klimatfrågan i regionen framåt.

Örebro 2010-02-18

Peter Åslund
Verksamhetschef

Våra projekt

Energikontoret arbetar med att initiera och att driva projekt. Under året har vi drivit följande projekt:

Projekt inom kommunalt samarbete och information och utbildning

Regional energiresurs

På uppdrag av Energimyndigheten ska Energikontoret vara en regional energiresurs som sprider information, utvecklar projektidéer och deltar i regionala nätverk.

Information och mediearbete

På informationssidan har åtta nyhetsbrev skickats ut till de cirka 1 000 prenumeranterna under året. Nyheter och aktuellt från projekten läggs även ut fortlöpande på Energikontorets webbplats som hela tiden är under utveckling med nytt innehåll och funktioner.

Vi har under året arbetat aktivt och strategiskt med att få ut information om vår verksamhet och våra aktiviteter genom regionala medier och facktidningar. Vi har skickat 13 pressmeddelanden och pressinbjudningar samt skrivit en debattartikel tillsammans med 19 andra regionala aktörer, som publicerades i Nerikes Allehanda i december.

Vi anser att vårt arbete med medierna gett resultat eftersom vi allt oftare blir tillfrågade att kommentera nyheter inom energi- och klimatområdet.

Medier som vi medverkat i under året är exempelvis SR Örebros olika program och SVT regionala nyhetsprogram Tvärsnytt.

I radion handlade diskussionen vid ett tillfälle om biogas och vid ett annat tillfälle informerade vi allmänt om energi- och klimatrådgivning. Vi har även informerat finska lyssnare om vedeldning via Sisu-radio.

På Tvärsnytt medverkade vi en gång i direktsändning för att diskutera energieffektivisering och vid ett annat tillfälle för att kommentera fjärrvärme och andra uppvärmningsalternativ.

Utöver detta har nyheter från vår verksamhet bland annat förekommit i Nerikes Allehanda, Karlskoga Kuriren, Örebroarn, Karlskoga Tidning och några facktidningar från olika branscher.

Tillsammans med de andra svenska regionala energikontoren gav vi i november ut en bilaga i Dagens Samhälle om transporter och klimat.

Projektutveckling

Vi har lämnat in en INTERREG-ansökan, en projektansökan för informationsaktiviteter på Energicentrum till Energimyndigheten, som också beviljades, samt en projektansökan kring biogas i Sydnärke. Vi har också arbetat med projektutveckling kring klimatsnäll handel och idrott och klimat.

Nätverk

Vi har flera aktiva nätverk i vår roll som regional energiresurs. Vårt fastighetsnätverk för de som arbetar inom fastighetssektorn har haft sex träffar och vårt bioenerginätverk har haft två träffar.

Energikontorets personal har också deltagit i arbetet med den regionala utvecklingsstrategin, i en referensgrupp i arbetet för en regional översiktsplan, i styrgruppen för Biogas Öst, en referensgrupp för ett nationellt pelletsprojekt, i framtagandet av en klimatplan för Örebro kommun, styrgrupp för Earth Hour i Örebro kommun och juryn för Örebro kommuns miljöpris.

Vi har även varit stöd åt Inkubera vid bedömning av miljöteknikföretag samt stöd i bedömning av projektansökningar på miljöområdet till Regionförbundet Örebro.

I oktober deltog vi på den regionala Promotionbåten där 1 500 personer från näringslivet, kommunerna med flera i regionen var med.

Under en regional forskarfredag som arrangerades av Örebro universitet på varuhuset Krämarens presenterade vi också vårt arbete med skolor.

Vi tar också en aktiv roll i det nationella nätverket för de regionala energikontoren och arbetet i FSEK – Föreningen för Sverige regionala energikontor. I december deltog några av personalen samt en styrelseledamot i den internationella konferens som FSEK arrangerade i Malmö i samband med COP15 vilket gav stärkta relationer och nya internationella kontakter.

Vi har också hållit föredrag i några olika sammanhang, exempelvis för Rotary och Stockholms läns landstings miljönätverk.

Energicentrum

I slutet av 2009 blev det klart att Energicentrum fortsätter ytterligare två år till tack vara samarbetet med länets kommuner (förutom Karlskoga och Degerfors) samt stöd från Energimyndigheten.

Under året har en energilördag i februari och en energionsdag i september genomförts.

Utöver detta har vi haft invigning av ny utvecklad energiverkstad med experiment samt handledning för denna.

Exempel på andra aktiviteter är besök av skolklasser, kommuner och andra grupper samt kurs i optimering av värmesystem för installatörer. I samband med olika projekt har det också anordnats aktiviteter som till exempel möten för bostadsrättsföreningar.

Antalet besökare och lämnade råd ökar jämfört med föregående år men vi är inte uppe i målet 8 000 besökare.

Örebroregionens klimatupprop

Örebroregionens klimatupprop lanserades 13 maj i samband med konferensen Energi- och klimatforum då 20 företag och organisationer grundare skrev under uppropet. Energikontoret har arbetat med att ta fram upplägget och söka finansiering. Örebro Promotion leder nu uppropet men Energikontoret tar aktiv del i styrgruppen och är även ett fortlöpande stöd till projektledaren. Fram till årsskiftet hade 50 företag och organisationer undertecknat.

EYE – skolprojekt

Energikontorets del i detta EU-projekt är att utveckla en undervisningsmodell i energieffektivisering och energifrågor som gymnasieskolor i hela Europa ska kunna använda utifrån en skoltävling i energi. Aktiviteterna pågår enligt plan.

Samordning av energi- och klimatrådgivning och deltagande på regionala mässor

Energikontoret har Energimyndighetens uppdrag att säkerställa kompetensen och utvecklingen av regionens energi- och klimatrådgivare.

Under år 2009 har det anordnats sex nätverksträffar i Örebro län med studiebesök och föreläsningar samt ett tvådagarsmöte tillsammans med Östergötland och Värmlands län, teman har varit t.ex. vindkraft, modern belysning och energieffektivt byggande.

Projektverksamheten har involverat energi- och klimatrådgivningen på många plan exempelvis genom informationskampanjen för oljepanneägare, vedpanneprojektet, företagskonsultstödet och projektet för bostadsrättsföreningar.

Regionala mässor

Energikontoret har samordnat mässdeltagande i fem regionala mässor för energi- och klimatrådgivarna. Under våren var vi med på två mindre mässor i Kumla och i Hällefors och under hösten på Kopparbergs marknad med cirka 120 000 besökare, en traditionell villamässa i Örebro samt på två mindre mässor i Lindesberg och Vretstorp.

Förutom detta har energi- och klimatrådgivarna haft samordnad information på varuhuset Bauhaus och Jula.

Gemensam energi- och klimatrådgivare för kommunernas egna verksamheter

Nytt för året är att Energikontoret har haft ansvar för rådgivningen för Örebro kommun. Den energi- och klimatrådgivare som anställdes är stationerad på Energi centrum och ansvarar också för Bergslagskommunerna och Kumla när det gäller att finnas till hands på Energi centrum.

Ett annat nytt koncept för året är även samordning av de medel som kommunerna kan få från Energimyndigheten för rådgivning i kommunens egna fastigheter. Alla länets kommuner ingår i detta samarbete och på detta vis har en heltidsanställd energi- och klimatrådgivare kunnat engageras. Projektet kallas för Enerkom och inriktningen är att

påverka skolornas energianvändning genom beteendeförändringar. Projektet är tvåårigt och fortsätter under hela 2010.

KLIMP

Energikontoret har under året arbetat med administration och samordning av det beviljade KLIMP-programmet och har hållit regelbundna möten med åtgärdsägarna. Bland de åtgärder som pågår är byte av energieffektiv gatubelysning i Lekeberg och byggande av passivhus i Frövi två.

Teaterföreställningen En pingvin i frysen

Teaterföreställningen En pingvin i frysen är ett KLIMP-projekt med Energikontoret som åtgärdsägare. Föreställningen vänder sig till barn och informerar om klimatproblematiken på ett sätt som engagerar publiken. Föreställningen är framtagen av Teater Martin Mutter och har spelats för så gott som alla femteklassare i länet under hösten, totalt 55 föreställningar.

REKLIM II – stöd till kommunalt klimatarbete

Energikontoret har stöttat Kumla och Askersund i deras strategiska klimat- och energiarbete med målet att de ska ta fram energi- och klimatplaner.

Effektivare uppvärmning/kylning

Energiklok bostadsrättsförening

Under 2009 startade vi projektet Energiklok bostadsrättsförening som hjälper tio bostadsrättsföreningar i länet med strategiskt energiarbete. Våren ägnades åt rekrytering av föreningar och detaljplanering av projektet. I september hölls en kick-off för alla projektdeltagare och i november hölls en mycket uppskattad träff om värme.

Informationskampanj oljepannor

Kampanjen handlar om att ge råd till minst 30 procent av länets ägare av större oljepannor genom energi- och klimatrådgivarna. Tre seminarier har genomförts.

KLIMP-vedpannor

Projektet är ett KLIMP-projekt som innehåller bidrag om 10 000 kronor till småhusägare som byter ut omoderna vedpannor mot miljögodkända. Hittills har vi fått 118 ansökningar varav 86 stycken är beviljade och 61 stycken är utbetalda. Vi har dock fått lägre antal bidragsansökningar för byte av vedpanna än förväntat troligen på grund av ROT-avdraget och kommer sannolikt inte att kunna betala ut de 1 000 bidrag som vi har möjlighet till under perioden 2008-2012.

I projektet ingår också att sprida information om effektiv och miljövänlig vedeldning. Tre informationstillfällen på olika ställen i länet har arrangerats för både allmänheten och de som sökt bidrag.

Effektivare elanvändning

KLIMP – företagsrådgivning

Projektet ska få företag att minska energianvändningen genom att göra energianalyser. Projektet innehåller bidragsmöjligheter och rådgivning. Under året har vi informerat om bidraget samt genomfört besök på cirka tio företag. Sex bidrag har beviljats och en energianalys har hittills genomförts.

Effektivare transporter

FLEAT – energieffektiva och miljöanpassade fordonsflottor

Projektet är ett EU-projekt som för Energikontorets del handlar om att sprida information och anordna nätverksmöten om ämnen från området. Under året har vi genomfört 14 nätverksmöten och en nationell seminariedag med 80 deltagare.

Bilpooler

Projektets mål var att arbeta för att kommuner och andra skulle införa publika bilpooler i regionen. Projektet nådde dock inte sina mål troligtvis på grund av att målen var för ambitiösa utifrån kommunernas möjlighet att införa bilpooler. För att undersöka bilpoolsmognaden i regionen och för att utvärdera projektet gjorde vi en stor undersökning om bilpooler och transporter i kommunerna.

Även fast projektet inte nådde sina mål har det dock bidragit till en ökad kunskap om bilpooler och en diskussion om bilpooler som transportform i regionen. Sannolikt startar också en bilpool i Örebro kommun. Projektet är avslutat och godkänt av Vägverket och Regionförbundet Örebro.

Förnybar energi

Biodriv i Örebroregionen

Biodriv i Örebroregionen var namnet på den förstudie som Energikontoret genomförde med en mängd andra aktörer för att undersöka om hur biodrivmedelsutvecklingen kan påskyndas i regionen. I arbetet har även ingått workshops, slutsatser och rapport samt seminarium och dessa aktiviteter är genomförda enligt plan och projektet är avslutat.

Uppdrag

Förutom projekten har Energikontoret haft en del andra uppdrag. Dessa är:

Samordning av regionala mässor i hela Sverige

Uppdraget har inneburit att samordna regionala mässor för energikontor och energi- och klimatrådgivare runt om i landet på uppdrag av Energimyndigheten.

Samordning av Energimyndighetens energismarta hus

Uppdraget har inneburit att samordna turnén av Energimyndighetens energismarta hus.

Nationella utbildningar i belysning

Uppdraget har inneburit att samordna den nationella utbildningen av landets energi- och klimatrådgivare i belysningsteknik på uppdrag av Energimyndigheten.

Arbete med Kraftsamlingen

På uppdrag av Energimyndigheten har Energikontoret arbetat med att ta fram goda exempel och arrangerat en workshop om samarbete mellan energikontor och länsstyrelser på myndighetens stora årliga konferens Kraftsamlingen.

Informationsmaterial åt Sveriges regionala energikontor

Energikontoret har tagit fram nytt gemensamt informationsmaterial samt en film för Sveriges regionala energikontor – FSEK.

Seminarier

Förutom de seminarier, kurser, nätverksträffar och workshops som arrangerats inom projekten har vi även arrangerat följande fristående seminarier.

Mellansvensk vindkraftssamling

I februari arrangerade vi en heldag om vindkraft. Runt 100 deltagare från hela landet fick mer information om vindkraftens möjligheter i Mellansverige, småskalig vindkraft och egen el med hjälp av vindkraften. Dagen blev mycket lyckad och vi fick stort massmedialt genomslag om vindkraft med inslag ibland annat TV4, SR, SVT och Nerikes Allehanda.

Energi- och klimatforum

I maj arrangerade vi Energi- och klimatforum vilket var två fullspäckade dagar om klimatet, vägtransporter, energieffektivisering och Örebroregionens klimatupprop. Dagarna hade cirka 80 deltagare.

Bakgrund - Energikontorets uppdrag och verksamhetsområde

Verksamhetsidé

Energikontorets verksamhetsidé är att vara ett kompetenscenter som driver på och inspirerar andra aktörer i samhället att genomföra åtgärder för att uppnå regionala energi- och klimatmål och en hållbar tillväxt.

Syfte och mål

Energikontoret arbetar för ett hållbart energisystem och för att riksdagens miljö kvalitetsmål samt mål för regional miljö och tillväxt kan förverkligas inom regionen genom att:

- öka användning av förnybara energislag
- få fram effektivare användning av energi och effektivare transportsystem
- stödja lokala beslutsfattare att utveckla strategier för hållbara energisystem

Medel

Energikontoret medel är att:

- sprida information och kunskap
- skapa och utveckla nätverk lokalt, regional, nationellt och internationellt
- initiera och driva miljö-, energi- och klimatprojekt
- vara en länk mellan EU:s energidirektorat och Energimyndigheten och företag, organisationer och kommunerna, speciellt de kommunala energi- och klimatrådgivarna
- samverka med övriga berörda myndigheter, universitet, organisationer och aktörer på lokal, regional, nationell och europeisk nivå
- delta i arbetet med att ta fram lokala och regionala mål och strategier inom verksamhetsområdet

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med EU:s SAVE-stadgar och Energimyndighetens föreskrifter för regionala energikontor.

Målgrupper

Energikontorets målgrupper är kommuner, små- och medelstora företag och organisationer. Hushåll och skolor utgör också en viktig målgrupp. Arbetet för att nå ut till hushåll och skolor sker ofta genom samverkan med den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

Geografiskt område

Energikontoret verkar i Örebro län som en regional energiaktör.

Övergripande uppdrag från Energimyndigheten

Enligt regeringen är de regionala energikontoren viktiga för att föra ut information inom energiområdet. De regionala energikontoren ska samordna de kommunala energi- och klimatrådgivarna och samarbeta med Energimyndigheten för att kompetensutveckla de rådgivarna.

Energimyndigheten har avsatt medel för Energikontorets verksamhet för att:

- samordna energirådgivningen genom nätverksträffar för de kommunala energi- och klimatrådgivarna, kompetensutveckling, gemensamma temasatsningar, mässor och andra informationsinsatser.
- vara regional energiaktör och ha aktuell energikompetens inom Örebro län genom att bygga upp och administrera regionala nätverk inom områdena energieffektivisering och förnybar energi.
- initiera och genomföra nationella, regionala, lokala och europeiska projekt om energirådgivning, energieffektivisering och förnybar energi.

Organisation

Energikontoret är en del av Regionförbundet Örebro. Energikontorets verksamhet har en egen budget och resultaträkning. En styrgrupp finns för verksamheten. Denna har under året bestått av

- Jonas Karlsson (ordförande), regionförbundets styrelse (s)
- Anna Eriksson, regionförbundets styrelse (s)
- Bo Rudolfsson, regionförbundets styrelse (kd)
- Maria Rönnbäck, regionfullmäktige (c)
- Oskar Öholm, Sveriges riksdag (m)
- Efw Nilsson, E.ON
- Stefan Eriksson, LIBO
- Anders Drottja, LRF
- Gert Forsberg, Villaägarna
- Thord Andersson, Regionförbundet Örebro
(har delvis ersatts under året av Christer Lenke, också från regionförbundet)

Finansiering

Verksamheten finansieras genom ett grundstöd från Regionförbundet Örebro samt olika projektstöd, uppdrag, intäkter från kurser och konferenser samt deltagaravgifter i kampanjer, aktiviteter och nätverk.

De största finansiärerna under 2009 har förutom Regionförbundet Örebro varit Energimyndigheten, Naturvårdsverket samt kommunerna i Örebro län.

Personal

- Verksamhetschef Peter Åslund
- Projektledare Anna Åhlgren
- Informatör och projektledare Katarina Bååth
- Projektledare Päivi Lehtikangas
- Energi- och klimatrådgivare Lars Persson (Örebro kommun)
- Energi- och klimatrådgivare Thomas Giege (Enerkom)

Energikontoret Regionförbundet Örebro

701 83 Örebro

Tfn: 019-602 63 00

Fax: 019-18 98 29

Besöksadress:

NetCity, Forskarvägen 1

701 83 Örebro

www.regionorebro.se

regionorebro@regionorebro.se